

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **V. B.**, zast. Mgr. Zdeňkem Vaňátkem, advokátem, se sídlem Brandýs nad Labem, Riegrova 336/5, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2004, č. j. 41 Cad 28/2004 – 31,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2004, č. j. 41 Cad 28/2004 – 31 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Odměna zástupci stěžovatelky Mgr. Zdeňku Vaňátkovi, advokátu, se sídlem v Brandýse nad Labem, Riegrova 336/5, **se stanoví** ve výši 650 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 3. 3. 2004, č. X byla zamítnuta žádost žalobkyně o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že podle posudku lékaře OSSZ v Praze – východ ze dne 3. 2. 2004 není žalobkyně plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 50 %. Podle § 39 zákona č. 155/1995 Sb. je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %. Žalobkyni proto nadále náleží důchod částečný invalidní.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, v níž nesouhlasila s rozhodnutím a namítala, že v jejím zdravotním stavu nedošlo ke zlepšení poté, co jí byl odňat v prosinci 2003 plný invalidní důchod. Žádala o přezkoumání zdravotního stavu a přiznání plného invalidního důchodu.

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 18. 11. 2004, č. j. 41 Cad 28/2004 – 31 žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu posudkového spisu, z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR pro Středočeský kraj ze dne 10. 6. 2004 a z posudku Posudkové komise MPSV ČR pro Prahu ze dne 29. 9. 2004. Soud konstatoval, že zdravotní stav žalobkyně byl posouzen Okresní správou sociálního zabezpečení v Praze – východ a posudkovou komisí pro Středočeský kraj shodně v tom směru, že rozhodující zdravotní postižení bylo hodnoceno podle kapitoly IV. položky 4 písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., přičemž pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl posudkovou komisí (oproti lékaři OSSZ) stanoven na 40 %. Vzhledem k námitkám žalobkyně byl její zdravotní stav posouzen další komisí, a to Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR pro Prahu dne 29. 9. 2004. Z posudku bylo zjištěno, že rozhodující zdravotní postižení žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí – chronické vertebrogenní postižení – odpovídá zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole XV., oddílu F, položky 3b přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb., a míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti činila 40 %. Soud považoval tento posudek za úplný a přesvědčivý, a proto převzal jeho závěr. Konstatoval poté, že zdravotní stav stěžovatelky neodpovídal ke dni vydání napadeného rozhodnutí plné invaliditě, ale nadále jen částečné invaliditě. Napadené rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně o plný invalidní důchod bylo proto podle názoru soudu vydáno v souladu se zákonem, a proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále též jen stěžovatelka) včas kasační stížnost a současně požádala o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 23. 5. 2005, č. j. 41 Cad 28/2004 – 50 ustanovil stěžovatelce pro řízení o kasační stížnosti advokáta, Mgr. Zdeňka Vaňátka, se sídlem v Brandýse nad Labem, Riegrova 336/5.

V podané kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že ji podává z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Namítala především nesprávné posouzení zdravotního stavu. Uvedla, že její zdravotní stav je komplikovaný a že trpí množstvím zdravotních potíží a chronických onemocnění, jež jí ve svém souhrnu neumožňují normální běžný život včetně její soustavné výdělečné činnosti. Vyslovila přesvědčení, že její schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla minimálně o 70 % a splňuje podmínky stanovené v § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Namítala dále, že oba zdravotní posudky nevycházejí z úplného výčtu jejích diagnóz. Navíc u dotčených státních orgánů existují rozdílná stanoviska k jejímu zdravotnímu stavu. Zdůrazňovala, že nikdo z posuzujících lékařů vůbec nezohlednil plicní potíže, které jsou příčinou její značené dušnosti ve všech činnostech, kvůli kterým je léčena MUDr. I. P., odbornou plicní lékařkou, se sídlem N. K. 1, B. n. L. Naopak, jako rozhodující hodnotili posuzující lékaři pouze chronické vertebrogenní postižení.

Vyslovila názor, že při posuzování jejího zdravotního stavu pro účely přiznání plného invalidního důchodu nepostupovaly správní orgány s náležitou péčí a nevzaly v úvahu všechny okolnosti nepříznivého zdravotního stavu ve všech jejich souvislostech a některé

zdravotní potíže a onemocnění pak zcela přehlédli. Namítala dále, že správní orgán nepostupoval v souladu se zákonem a nezohlednil všechny specifické okolnosti případu žalobkyně, ač to učinit měl a mohl. Zamítnutí její žádosti o plný invalidní důchod bylo přísným posouzením jejího případu, a to i s ohledem na to, že není objektivně, ze zdravotních důvodů, schopna soustavné výdělečné činnosti a nemůže tak získávat finanční prostředky pro svou obživu, a jiný zdroj příjmů nemá. Navrhovala, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí, že ji podává z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., avšak z jejího obsahu lze dovodit, že kasační stížnost podává i z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť především namítá, že posudky posudkových komisí, z nichž soud vycházel, nezohlednily její plicní potíže, které jsou příčinou značné dušnosti ve všech činnostech, a kvůli kterým je léčena MUDr. I. P., odbornou plicní lékařkou, tedy neúplné posouzení zdravotního stavu.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud po přezkoumání věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Předmětem přezkumného soudního řízení v posuzované věci bylo rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 3. 3. 2004, č. X, jímž byla zamítnuta žádost o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb. s odůvodněním, že podle posudku lékaře OSSZ v Praze – východ není stěžovatelka plně invalidní, ale nadále částečně invalidní. Bylo tedy třeba nejprve zjistit, zda stěžovatelka ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, tj. ke dni 3. 3. 2004, splňovala podmínky plné invalidity, ve smyslu ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, či nikoliv. Bylo nutno posoudit, zda pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti činil nejméně 66 % nebo zda stěžovatelka byla schopna pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek.

V daném případě se tedy jedná o důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí soudu závisí především na jeho odborném lékařském posouzení. V přezkumném soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů podle § 4 odst. 2 zákona ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“), které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise MPSV jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti občanů, ale též k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o plné či částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Nicméně i tyto posudky hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zákonných zásad; přitom však takový posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem ve věci stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti, který je kladen na posudky posudkových komisí, spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník uplatňující nárok na plný nebo částečný invalidní důchod, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité zdůvodnění svého posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá a ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení plné invalidity závisí především.

Soud v projednávané věci proto nepochybil, když vycházel z posudků posudkových komisí MPSV pro Středočeský kraj a pro Prahu, s tím, že se posléze přiklonil k posudku Posudkové komise MPSV ČR pro Prahu ze dne 29. 9. 2004. Nejvyšší správní soud však nesdílí závěry Krajského soudu v Praze o úplnosti a přesvědčivosti posudků Posudkové komise MPSV pro Prahu, a to ve vztahu k úplnosti zjištění a posouzení všech zdravotních postižení stěžovatelky v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jimiž trpěla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, a následně ve vztahu k přesvědčivosti tam stanoveného poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky k uvedenému dni.

Jak již bylo výše uvedeno, stěžovatelka v kasační stížnosti především namítala nedostatečná skutková zjištění spočívající v tom směru, že žádný z posuzujících lékařů resp. posudkových orgánů, nezohlednil plicní potíže, pro které se stěžovatelka léčí a které jsou příčinou její značné dušnosti ve všech činnostech.

K výše uvedené námitce stěžovatelky je třeba uvést, že stěžovatelka již u jednání Krajského soudu v Praze dne 22. 7. 2004, které následovalo po vydání posudku Posudkové komise MPSV ČR pro Středočeský kraj ze dne 10. 6. 2004, namítala, že uvedený posudek neodpovídá jejímu zdravotnímu stavu, a konstatovala dále, že se obává, jestli nemá něco na prsou.

U dalšího jednání soudu dne 18. 11. 2004, které následovalo po vydání posudku Posudkové komise MPSV ČR pro Prahu, stěžovatelka namítala, že se tato komise nezabývala plicními problémy, které nemá v dokumentaci uvedeny, protože na to obvodní lékař zapomněl. Uvedla, že každé tři měsíce chodí v Brandýse na plicní ambulanci, protože má každý rok zánět průdušek, je pod kontrolou a má stále zápal plic. Na dotaz soudu, proč se o plicních problémech nezmínila při jednání dne 22. 7. 2004, uvedla stěžovatelka, že na to zapomněla. V odůvodnění napadeného rozsudku se ovšem soud touto námitkou stěžovatelky vůbec nezabýval.

Z obsahu posudkové dokumentace vyplývá, že stěžovatelka byla uznána od roku 1993 plně invalidní (doklady z roku 1993 však nejsou v posudkovém spise založeny). Poté jí byla

rozhodnutím žalované ze dne 2. 2. 2000 od 8. 3. 2000 zastavena výplata plného invalidního důchodu, protože se nepodrobila vyšetření zdravotního stavu. Rozhodnutím ze dne 5. 5. 2000 jí byl přiznán od 8. 3. 1000 plný invalidní důchod ve výši 6382 Kč měsíčně. Rozhodnutím ze dne 8. 12. 2003 jí byl plný invalidní důchod od 8. 1. 2004 odňat a rozhodnutím ze dne 24. 2. 2004 jí byl přiznán od 8. 1. 2004 částečný invalidní důchod ve výši 5081 Kč měsíčně.

Podle tiskopisu „Prohlídka zjišťovací“, který vyplnil praktický lékař MUDr. S. B. dne 21. 1. 2004 a který byl podkladem pro jednání OSSZ Praha – východ ze dne 3. 2. 2004, trpěla stěžovatelka mj. podle diagnostického souhrnu – „astma bronch. Bronchitis chron.“. Podle lékařského nálezu MUDr. I. P., odborné plicní a praktické lékařky, ze dne 7. 11. 2002, který je založen v posudkové dokumentaci, trpěla stěžovatelka doznívající exacerbací chron. bronchitis s astmatem. Hodnoty spirometrie byly uvedeny: IVC in 73 %, FEV1 75 %, tiff 107 %, pet 46 %, lehká RVP. V záznamu o jednání ze dne 3. 2. 2004 však údaj o této chorobě není, není zahrnuta do diagnostického souhrnu v tomto záznamu uvedenému. Tato choroba pak nebyla zhodnocena v posudku Posudkové komise MPSV ČR pro Středočeský kraj ze dne 10. 6. 2004 a nebyla zhodnocena ani v posudku PK MPSV ČR pro Prahu ze dne 29. 9. 2004.

Z výše uvedeného tedy plyne, že stěžovatelčině námitce uplatněné opakovaně u jednání soudu a poté i v kasační stížnosti, totiž tvrzení, že nikdo z posuzujících lékařů nezohlednil plicní potíže, které jsou příčinou značené dušnosti a pro něž se léčí, lze zcela přisvědčit. Přestože tedy obsah posudkové dokumentace nasvědčuje tomu, že se stěžovatelka léčí na plicním oddělení (nebo minimálně léčila na takovém oddělení) a trpí plicním onemocněním, nebylo toto onemocnění zahrnuto žádným z posudkových orgánů do diagnostického souhrnu onemocnění a při posuzování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti nebylo k tomuto onemocnění (jeho rozsahu a intenzitě) přihlédnuto.

Za této situace pak nelze souhlasit s názorem krajského soudu o tom, že posudek PK MPSV ČR pro Prahu ze dne 29. 9. 2004 je úplný a přesvědčivý a že je způsobilým podkladem pro posouzení toho, zda stěžovatelka byla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, tj. k datu 3. 3. 2004 plně invalidní, či nikoliv.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že neúplné posouzení zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, spočívající v tom, že nebyla zohledněna všechna zdravotní postižení, jimiž stěžovatelka trpěla ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, je třeba považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky k uvedenému dni a v jeho důsledku nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, jako základního předpokladu pro posouzení nároku na dávku důchodového pojištění, jíž se stěžovatelka domáhá. Jde o jinou vadu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud považoval kasační stížnost stěžovatelky za důvodnou, a proto napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

V dalším řízení bude třeba, aby krajský soud vyžádal od Posudkové komise MPSV ČR pracoviště pro Prahu doplňující posudek, v němž by tato posudková komise měla zhodnotit rozsah a intenzitu plicního onemocnění stěžovatelky, a to po vyžádání lékařské dokumentace od odborné plicní lékařky MUDr. I. P., N. K. 1, B. n. L. Poté by se měla posudková komise vyjádřit k tomu, zda zjištění a posouzení tohoto zdravotního postižení ovlivní procentní míru

poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí, tj. k datu 3. 3. 2004, či nikoliv.

Po doplnění posudku jednoznačně stanovenými závěry ve shora uvedeném směru Krajský soud v Praze znovu posoudí, zda napadené rozhodnutí žalované je zákonné, či nikoliv.

V novém rozhodnutí rozhodne Krajský soud v Praze také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Odměna zástupci stěžovateli Mgr. Zdeňku Vaňátkovi, advokátu, se sídlem Brandýs nad Labem, Riegrova 336/5, byla stanovena za dva úkony po 250 Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepis kasační stížnosti ze dne 7. 6. 2005 - § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 2 a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb.] a k tomu náležející náhrada hotových výdajů 2 x 75 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 650 Kč. Uvedená odměna bude zástupci stěžovatelky vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. ledna 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu